

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 224/2022-78

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Straku a sudcov Roberta Šorla a Martina Vernarského (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavných sťažnostiach sťažovateľky **PROFI CREDIT Slovakia, s. r. o.**, Pribinova 25, Bratislava, IČO 35 792 752, právne zastúpenej Advokátskou kanceláriou JUDr. Andrea Cviková, s. r. o., Kubániho 3644/16, Bratislava, v mene ktorej koná konateľka a advokátka JUDr. Andrea Cviková, proti uzneseniam Krajského súdu v Žiline č. k. 31 CoE 5/2020 z 31. marca 2020, č. k. 31 CoE 7/2020 z 31. marca 2020, č. k. 31 CoE 11/2020 z 31. marca 2020, č. k. 30 CoE 13/2020 zo 7. apríla 2020, č. k. 30 CoE 6/2020 z 28. mája 2020, č. k. 31 CoE 8/2020 z 31. marca 2020, č. k. 31 CoE 10/2020 zo 17. marca 2020, č. k. 31 CoE 9/2020 zo 17. marca 2020, č. k. 30 CoE 12/2020 z 3. marca 2020, č. k. 31 CoE 13/2020 z 20. mája 2020, č. k. 31 CoE 12/2020 zo 17. marca 2020 a č. k. 30 CoE 5/2020 z 28. mája 2020 takto

r o z h o d o l :

1. Uzneseniami Krajského súdu v Žiline č. k. 31 CoE 5/2020 z 31. marca 2020, č. k. 31 CoE 7/2020 z 31. marca 2020, č. k. 31 CoE 11/2020 z 31. marca 2020, č. k. 30 CoE 13/2020 zo 7. apríla 2020, č. k. 30 CoE 6/2020 z 28. mája 2020, č. k. 31 CoE 8/2020 z 31. marca 2020, č. k. 31 CoE 10/2020 zo 17. marca 2020, č. k. 31 CoE 9/2020 zo 17. marca 2020, č. k. 30 CoE 12/2020 z 3. marca 2020, č. k. 31 CoE 13/2020 z 20. mája 2020, č. k. 31 CoE 12/2020 zo 17. marca 2020 a č. k. 30 CoE 5/2020 z 28. mája 2020 **bolo porušené** základné právo sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.

2. Uznesenia Krajského súdu v Žiline č. k. 31 CoE 5/2020 z 31. marca 2020, č. k. 31 CoE 7/2020 z 31. marca 2020, č. k. 31 CoE 11/2020 z 31. marca 2020, č. k. 30 CoE 13/2020 zo 7. apríla 2020, č. k. 30 CoE 6/2020 z 28. mája 2020, č. k. 31 CoE 8/2020 z 31. marca 2020, č. k. 31 CoE 10/2020 zo 17. marca 2020, č. k. 31 CoE 9/2020 zo 17. marca 2020, č. k. 30 CoE 12/2020 z 3. marca 2020, č. k. 31 CoE 13/2020 z 20. mája 2020, č. k. 31 CoE 12/2020 zo 17. marca 2020 a č. k. 30 CoE 5/2020 z 28. mája 2020 **zrušuje** a veci mu **vracia** na ďalšie konanie.

3. Krajský súd v Žiline **je povinný** nahradiť sťažovateľke trovy konania **2 854,66 eur** a zaplatiť ich právnej zástupkyňi sťažovateľky do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Ústavným sťažnostiam vo zvyšných častiach **nevýhovuje**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Sťažovateľka sa ústavnými sťažnosťami doručenými ústavnému súdu 22. júna 2020 (Rvp 1384/2020 a Rvp 1385/2020), 8. júla 2020 (Rvp 1518/2020, Rvp 1520/2020, Rvp 1521/2020, Rvp 1522/2020 a Rvp 1523/2020), 10. júla 2020 (Rvp 1542/2020, Rvp 1543/2020 a Rvp 1544/2020) a 3. augusta 2020 (Rvp 1762/2020 a Rvp 1763/2020) domáha vyslovenia porušenia svojich základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) uzneseniami Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) označenými v záhlaví tohto uznesenia (ďalej aj „napadnuté uznesenia“). Navrhuje napadnuté uznesenia zrušiť a veci vrátiť krajskému súdu na ďalšie konanie.

2. Uznesením ústavného súdu č. k. PLs. ÚS 40/2020-7 z 26. augusta 2020 boli sťažnosti vedené pod sp. zn. Rvp 1384/2020, sp. zn. Rvp 1385/2020, sp. zn. Rvp 1523/2020, sp. zn. Rvp 1543/2020 a sp. zn. Rvp 1763/2020 spojené na spoločné konanie, ktoré je ďalej vedené pod sp. zn. Rvp 1384/2020. Uznesením ústavného súdu č. k. PLs. ÚS 46/2020-5 z 26. augusta 2020 boli sťažnosti vedené pod sp. zn. Rvp 1384/2020 a sp. zn. Rvp 1522/2020 spojené na spoločné konanie, ktoré je ďalej vedené pod sp. zn. Rvp 1384/2020. Uznesením ústavného súdu č. k. PLs. ÚS 48/2020-6 z 26. augusta 2020 boli sťažnosti vedené pod sp. zn. Rvp 1384/2020 a sp. zn. Rvp 1521/2020 spojené na spoločné konanie, ktoré je ďalej vedené pod sp. zn. Rvp 1384/2020. Uznesením ústavného súdu č. k. PLs. ÚS 45/2020-8 z 26. augusta 2020 boli sťažnosti vedené pod sp. zn. Rvp 1384/2020, sp. zn. Rvp 1520/2020 a sp. zn. Rvp 1542/2020 spojené na spoločné konanie, ktoré je ďalej vedené pod sp. zn. Rvp 1384/2020. Uznesením ústavného súdu č. k. PLs. ÚS 50/2020-5 z 9. septembra 2020 boli sťažnosti vedené pod sp. zn. Rvp 1384/2020 a sp. zn. Rvp 1544/2020 spojené na spoločné konanie, ktoré je ďalej vedené pod sp. zn. Rvp 1384/2020. Uznesením ústavného súdu č. k. PLs. ÚS 52/2020-7 z 9. septembra 2020 boli sťažnosti vedené pod sp. zn. Rvp 1384/2020 a sp. zn. Rvp 1518/2020 spojené na spoločné konanie, ktoré je ďalej vedené pod sp. zn. Rvp 1384/2020. Uznesením ústavného súdu č. k. PLs. ÚS 59/2020-8 zo 14. októbra 2020 boli sťažnosti vedené pod sp. zn. Rvp 1384/2020 a sp. zn. Rvp 1762/2020 spojené na spoločné konanie, ktoré je ďalej vedené pod sp. zn. Rvp 1384/2020.

3. Ústavný súd uznesením č. k. III. ÚS 224/2022-48 z 12. apríla 2022 ústavné sťažnosti sťažovateľky prijal na ďalšie konanie v celom rozsahu.

II.

Skutkové východiská

4. Sťažovateľka sa návrhmi na vykonanie exekúcie domáhala od označených povinných vymoženía dlžných súm na základe rozhodcovských rozsudkov vydaných Stálym rozhodcovským súdom Victoria Arbiter, Vojtecha Tvrdého 793/21, Žilina. Okresný súd Žilina (ďalej len „okresný súd“)

zamietol žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcií v ústavných sťažnostiach označenými uzneseniami. Sťažovateľka proti týmto uzneseniam okresného súdu podala odvolania, o ktorých rozhodol krajský súd napadnutými uzneseniami tak, že odvolania sťažovateľky odmietol. Odvolania podľa právneho názoru krajského súdu vyjadreného v odôvodneniach napadnutých uznesení smerujú proti rozhodnutiam, proti ktorým nepripúšťa odvolanie ani Exekučný poriadok a ani Civilný sporový poriadok (ďalej aj „CSP“). Odvolací súd v odôvodneniach napadnutých uznesení poukázal na znenie § 44 ods. 3 Exekučného poriadku, podľa ktorého bola žiadosť súdneho exekútora o vydanie poverenia zamietnutá, a na to, že uvedené ustanovenie nepripúšťa podanie odvolania.

III.

Argumentácia sťažovateľky

5. Sťažovateľka v ústavných sťažnostiach namieta porušenie základných práv „na ochranu vlastníctva“ a „spravodlivé súdne konanie“ podľa označených článkov ústavy napadnutými uzneseniami krajského súdu. Dôvody konkretizuje v časti III svojich ústavných sťažností a tieto sú takmer totožné. Podľa nej odvolací súd „rozhodol o podanom odvolaní na základe záveru o jeho neprípustnosti... rozhodnutie porušovateľa je založené na nesprávnom výklade právnych predpisov, v dôsledku čoho došlo aj k porušeniu ústavou zaručených práv“. Sťažovateľka v ústavných sťažnostiach tvrdí, že nesprávnosť napadnutých uznesení spočíva vo výklade a aplikácii ustanovenia § 44 ods. 2 a 3 Exekučného poriadku v znení účinnom k 31. marcu 2017, pričom argumentuje systematickým, gramatickým a ústavnokonformným výkladom na vec vzťahujúcich sa noriem Exekučného poriadku.

IV.

Vyjadrenie krajského súdu, zúčastnených osôb a replika sťažovateľky

IV.1. Vyjadrenie krajského súdu:

6. Krajský súd vo vzťahu k rozhodnutiam vo veciach sp. zn. 30CoE/5/2020 a sp. zn. 30CoE/6/2020 predložil vyjadrenie predsedníčky senátu 30CoE, ktorá poukázala na nález ústavného súdu č. k. II. ÚS 405/2020-42 z 19. novembra 2020, ktorý krajskému súdu v čase jeho rozhodovania nebol známy a v ktorom ústavný súd konštatoval neprijateľnosť záveru krajského súdu o neprípustnosti odvolania z dôvodov, ktoré nemajú oporu v Exekučnom poriadku. Senát 30CoE začal po vydaní predmetného nálezu tento právny názor aplikovať. Predsedníčka senátu krajského súdu vo veci sp. zn. 30CoE/13/2020 vo vyjadrení uviedla, že úprava rozhodnutia o zamietnutí žiadosti o udelenie poverenia podľa § 44 ods. 3 Exekučného poriadku je komplexná a nepripúšťa odvolanie. Zotrvala na záveroch v odôvodnení napadnutého uznesenia, ktoré sú uvedené podrobne, dôsledne, logicky a komplexne, preto napadnuté rozhodnutie nepovažuje za arbitrárne. Krajský súd vo vzťahu k ostatným napadnutým rozhodnutiam, ktoré sú predmetom posudzovania ústavného súdu, uviedol, že nebolo možné zabezpečiť vyjadrenie ďalších predsedov senátov, ktoré v týchto veciach rozhodovali, a to z dôvodu odchodu do dôchodku či preloženia na iný súd. S prihliadnutím na skutočnosť, že ústavný súd v obdobnej veci už rozhodol nálezom č. k. II. ÚS 405/2020-42 z 19. novembra 2020, krajský súd sa k vecnej stránke sťažností nevyjadruje.

IV.2. Vyjadrenia zúčastnených osôb:

7. Ústavný súd upovedomil o práve vyjadriť sa k ústavným sťažnostiam aj zúčastnené osoby (povinných, pozn.): 1/ [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], 2. [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], 3. [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], 4. [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (vo veciach pôvodne vedených pod sp. zn. Rvp 1523/2020 a sp. zn. Rvp 1520/2020), 5. [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], 6. [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], 7. [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], 8. [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], 9. [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], 10. [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], a 11. [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ].

8. [REDAKOVANÉ] vo svojej veci uviedla, že s ústavnou sťažnosťou nesúhlasí, považuje ju za neopodstatnenú, nedôvodnú a zmätočnú, keďže sťažovateľka v nej neuviedla všetky okolnosti, skutočnosti a dôkazy na podporu svojich tvrdení. Podľa nej konajúce súdy vzali na zreteľ skutočnosť, že v spore vystupuje ako spotrebiteľ, na ktorého sa musí prihliadať. Navyše je chorá, teda je chránenou osobou. Sťažnosť sťažovateľky žiada zamietnuť.

9. Ďalšie zúčastnené osoby možnosť vyjadriť sa v konaní pred ústavným súdom nevyužili.

IV.3. Replika sťažovateľky:

10. Sťažovateľka na vyjadrenie krajského súdu v lehote určenej ústavným súdom ani do prerokovania prijatých ústavných sťažností nereagovala.

V.

Posúdenie dôvodnosti ústavných sťažností

11. Sťažovateľka nesúhlasí so záverom krajského súdu o neprípustnosti ňou podaných odvolaní a tvrdí, že tento záver je založený na nesprávnom výklade a aplikácii ustanovení § 44 ods. 2 a ods. 3 Exekučného poriadku v znení účinnom k 31. marcu 2017.

12. Právo zaručené čl. 46 ods. 1 ústavy umožňuje každému, aby sa stal po splnení predpokladov ustanovených zákonom účastníkom súdneho konania. Ak osoba splní predpoklady ustanovené zákonom, súd jej efektívne umožní (mal by umožniť) stať sa účastníkom konania so všetkými procesnými oprávneniami, ale aj povinnosťami, ktoré z tohto postavenia vyplývajú. Takto vymedzený obsah základného práva na súdnu ochranu sa uplatňuje aj v nútenom výkone súdneho a iného rozhodnutia. Aj vo výkone rozhodnutia alebo v súdnej exekúcii sa musí zaručiť každému prístup k súdnej ochrane, ak splní predpoklady ustanovené zákonom (napr. II. ÚS 37/2011).

13. Prípady, v ktorých nesprávna aplikácia jednoduchého práva všeobecným súdom má za následok porušenie základných práv a slobôd, sú tie, v ktorých táto nesprávna aplikácia jednoduchého práva je spätá s konkurenciou jednotlivých noriem tohto práva, prípadne s konkurenciou rôznych interpretačných alternatív, v ktorých sa odráža kolízia ústavných princípov, a naostatok za také možno považovať aj prípady svojvoľnej aplikácie jednoduchého práva. Pojem svojvoľne možno interpretovať na prípady, keď všeobecný súd urobí taký výklad použitej právnej normy, ktorý je v extrémnom rozpore s právom na súdnu ochranu a princípom spravodlivosti, alebo ho urobí v inom než zákonom ustanovenom a v právnom myslení konsenzuálne akceptovanom význame či bez bližších nerozpoznateľných kritérií (I. ÚS 533/2016).

14. Podľa § 9a ods. 1 Exekučného poriadku v znení účinnom do 31. marca 2017 ak to povaha veci nevyklučuje, v konaní podľa tohto zákona sa primerane použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku.

15. Podľa § 355 ods. 2 CSP odvolanie proti uzneseniu je prípustné, ak to zákon pripúšťa.

16. Podľa § 44 ods. 2 Exekučného poriadku súd preskúma žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, návrh na vykonanie exekúcie a exekučný titul. Ak súd nezistí rozpor žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie alebo návrhu na vykonanie exekúcie alebo exekučného titulu so zákonom, do 15 dní od doručenia žiadosti písomne poverí exekútora, aby vykonal exekúciu, táto lehota neplatí, ak ide o exekučný titul podľa § 41 ods. 2 písm. c) a d) a § 39 ods. 4. Ak súd zistí rozpor žiadosti alebo návrhu alebo exekučného titulu so zákonom, žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie uznesením zamietne. Súd žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie uznesením zamietne aj vtedy, ak sa navrhuje vykonanie exekúcie na podklade exekučného titulu, ktorý bol vydaný v konaní, v ktorom sa uplatňoval nárok zo zmenky a vyšlo najavo, že vymáhaný nárok vznikol v súvislosti so spotrebiteľskou zmluvou a nebolo prihladené na neprijateľné zmluvné podmienky, obmedzenie alebo neprípustnosť použitia zmenky, alebo rozpor s dobrými mravmi. Proti uzneseniu o zamietnutí žiadosti je prípustné odvolanie.

17. Podľa § 44 ods. 3 Exekučného poriadku súd pred vydaním poverenia na vykonanie exekúcie na podklade rozhodcovského rozhodnutia vydaného v spotrebiteľskom spore preskúma okrem súladu žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie a návrhu na vykonanie exekúcie so zákonom, či spotrebiteľská rozhodcovská zmluva spĺňa podmienky ustanovené právnymi predpismi, či bolo rozhodcovské rozhodnutie v spotrebiteľskom spore vydané rozhodcom, ktorý bol v čase spotrebiteľského rozhodcovského konania zapísaný v zozname rozhodcov oprávnených rozhodovať spotrebiteľské spory, a pred stálym rozhodcovským súdom, ktorý v čase spotrebiteľského rozhodcovského konania mal povolenie rozhodovať spotrebiteľské spory, rozhodcovské rozhodnutie spĺňa náležitosti podľa osobitného predpisu a či je vykonateľné. Ak súd dospeje k záveru, že nie je splnená ktorákoľvek z podmienok podľa prvej vety, žiadosť o udelenie poverenia zamietne.

18. Krajský súd výroky svojich napadnutých uznesení (o odmietnutí odvolaní proti rozhodnutiam súdu prvej inštancie o zamietnutí žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia, pozn.) odôvodnil s poukazom na to, že exekučné tituly boli vydané v spotrebiteľských rozhodcovských konaniach. Krajský súd v nadväznosti na uvedené v podstatnom zhodne uviedol, že ustanovenie § 44 ods. 3 bolo do Exekučného poriadku včlenené zákonom č. 335/2014 Z. z. o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov ako samostatné ustanovenie vzťahujúce sa na prípady rozhodovania o žiadosti o udelenie poverenia, keď je exekučným titulom rozhodcovské spotrebiteľské rozhodnutie. Podľa dôvodovej správy k uvedenému ustanoveniu „*Ustanovuje sa osobitný režim rozhodovania o žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie na podklade exekučného titulu, ktorým je rozhodcovské rozhodnutie. Súladnosť rozhodcovského rozhodnutia so zákonom preskúma exekučný súd aj bez návrhu a v prípade, ak zistí, že nie je splnená niektorá z podmienok vymedzených v § 44 ods. 3, žiadosť o udelenie poverenia uznesením zamietne.*“. Podľa krajského súdu z uvedeného vyplýva, že kritériá posudzovania žiadostí o udelenie poverenia v týchto osobitných prípadoch sú

v § 44 ods. 3 Exekučného poriadku stanovené komplexne – teda bez potreby čo aj len podporne aplikovať § 44 ods. 2 Exekučného poriadku. V tomto ustanovení je ďalej komplexne upravená situácia, keď exekučný súd žiadosť o udelenie poverenia zamietne. Pokiaľ exekučný súd zamietla žiadosť o udelenie poverenia podľa tohto ustanovenia, potom sa v plnom rozsahu uplatní zásada *Lex specialis derogat legi generali* aj s dôsledkom na prípustnosť odvolania. Preto je potrebné zaujať stanovisko, že na prípady zamietnutia žiadosti o udelenie poverenia podľa § 44 ods. 3 Exekučného poriadku sa nevzťahuje § 44 ods. 2 Exekučného poriadku, a teda ani prípustnosť odvolania stanovená v tomto ustanovení. V prípade udelenia poverenia na vykonanie exekúcie v spotrebiteľskej veci by však bolo potrebné aplikovať § 44 ods. 2 Exekučného poriadku (vrátane lehoty na udelenie poverenia), keďže § 44 ods. 3 túto situáciu nerieši (rieši iba prípad rozhodovania spôsobom zamietnutia žiadosti o udelenie poverenia). Ak však súd žiadosť zamietne, je potrebné v plnom rozsahu aplikovať ustanovenie § 44 ods. 3 Exekučného poriadku s dôsledkom neprípustnosti odvolania proti takému rozhodnutiu. V konkrétnych prerokovaných veciach exekučným titulom bol rozhodcovský rozsudok vydaný podľa zákona „č. 335/2014 Z. z.“ o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní. Procesný postup exekučného súdu pred vydaním poverenia na vykonanie exekúcie preto upravuje ustanovenie § 44 ods. 3 Exekučného poriadku. S poukazom na uvedené potom súd prvej inštancie nadbytočne v odôvodnení rozhodnutia opätovne poukázal na ustanovenie § 44 ods. 2 Exekučného poriadku. Keďže súd zamietol žiadosť o udelenie poverenia na podklade rozhodcovského rozhodnutia vydaného v spotrebiteľskom spore podľa zákona „č. 335/2014 Z. z.“, nevyhnutne musel aplikovať ustanovenie § 44 ods. 3 Exekučného poriadku, ktoré sa aplikuje práve (a jedine) na túto skutkovú situáciu (pozri body 16 až 18 odôvodnenia uznesení krajského súdu č. k. 31CoE/5/2020, č. k. 31CoE/7/2020, č. k. 31CoE/11/2020, č. k. 31CoE/8/2020, č. k. 31CoE/10/2020, č. k. 31CoE/9/2020, č. k. 31CoE/13/2020 a č. k. 31CoE/12/2020 a body 13 až 15 odôvodnenia uznesení krajského súdu č. k. 30CoE/13/2020, č. k. 30CoE/6/2020, č. k. 30CoE/12/2020 a č. k. 30CoE/5/2020).

19. S právnym názorom, na ktorom krajský súd založil napadnuté uznesenia, sa nemožno stotožniť.

20. Ustanovenie § 44 ods. 2 Exekučného poriadku je generálnou normou, upravujúcou v prvom rade postup exekučného súdu pri rozhodovaní o žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie [povinnosť exekučného súdu (i) skúmať súlad žiadosti o udelenie poverenia, exekučného titulu a návrhu na vykonanie exekúcie so zákonom, (ii) v prípade kladného záveru udeliť poverenie na vykonanie exekúcie, (iii) v prípade záporného záveru uznesením žiadosť o udelenie poverenia zamietnuť, (iv) vysporiadať sa so žiadosťou o udelenie poverenia (t. j. udeliť poverenie alebo zamietnuť žiadosť o udelenie poverenia) v stanovenej poriadkovej lehote] a v druhom rade ustanovuje prípustnosť odvolania proti uzneseniu o zamietnutí žiadosti o udelenie poverenia. Uvedené otázky, t. j. postup súdu, ako aj prípustnosť odvolania, predmetné ustanovenie normuje pre všetky exekučné tituly, ibaže by pre určité exekučné tituly zákon *expressis verbis* stanovil, čo sa týka týchto základných kategórií, niečo iné.

21. Samotný § 42 ods. 2 Exekučného poriadku ustanovuje pre určitú skupinu exekučných titulov (tzv. exekučná notárska zápisnica, rozhodcovské exekučné tituly a exekučné tituly vydané na podklade zmenky) výnimku zo základnej úpravy jednej z otázok, ktoré sú predmetom tohto ustanovenia (poriadková lehota na rozhodnutie súdu o žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie). V prípade týchto exekučných titulov teda exekučný súd môže posudzovať potrebné otázky „dlhšie“. Táto výnimka dopadá na všetky rozhodcovské tituly, keďže odkaz na § 41 ods. 2

písm. d) Exekučného poriadku je odkazom na vykonateľné rozhodnutia rozhodcovských súdov bez ich rozlíšenia na „komerčné“ alebo „spotrebiteľské“ rozhodcovské konania či súdy.

22. Ustanovenie § 44 ods. 3 Exekučného poriadku, o ktoré krajský súd opiera napadnuté rozhodnutia, obsahuje precizovanie skutočností, ktoré má súd preverovať pri skúmaní súladu exekučného titulu so zákonom, a to pre úzku časť exekučných titulov – rozhodcovské exekučné tituly vydané v tzv. spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní. Uvedené ustanovenie teda – v pozícii *lex specialis* k § 44 ods. 2 Exekučného poriadku – len pre tieto exekučné tituly a len pre túto čiastkovú otázku (dôvody na zamietnutie žiadosti o udelenie poverenia) stanovuje niečo iné, než *lex generalis* stanovuje pre všetky exekučné tituly.

23. Predmetné ustanovenie by mohlo byť považované za komplexnú úpravu spôsobilosti spotrebiteľských rozhodcovských titulov za predpokladu, že by upravovalo všetky otázky a situácie, normované v § 44 ods. 2 Exekučného poriadku. Záver krajského súdu o tom, že § 44 ods. 3 Exekučného poriadku je „komplexnou úpravou pre prípad zamietnutia žiadosti“, ale v prípade udelenia poverenia sa bude aplikovať § 44 ods. 2 Exekučného poriadku (dokonca „*vrátane lehoty na udelenie poverenia*“), považuje ústavný súd za nevyargumentované „silenie“ vylúčenia uplatnenia normovanej prípustnosti odvolania. Pokiaľ aj zákonodarca (lepšie povedané predkladateľ zákona) v dôvodovej správe uviedol, že jeho zámerom bolo ustanoviť osobitný režim rozhodovania o žiadosti o udelenie poverenia pri týchto špecifických exekučných tituloch, ústavný súd konštatuje, že cieľ „komplexnosti“ úpravy § 44 ods. 3 Exekučného poriadku vo vzťahu k § 44 ods. 2 Exekučného poriadku sa mu naplniť nepodarilo a nepresvedčivosť a nejasnosť schváleného „osobitného“ legálneho textu nemôže byť na ujmu účastníka konania, ktorému prípustnosť odvolania výslovne vyplýva zo „všeobecnej“ právnej normy.

24. Keďže v okolnostiach posudzovaných vecí krajský súd dospel k neprijateľnému záveru o neprípustnosti odvolania z dôvodov, ktoré nemajú oporu v samotnom zákone (Exekučný poriadok), a svojimi napadnutými uzneseniami odmietol odvolania sťažovateľky smerujúce proti uzneseniam o zamietnutí vydania poverení na vykonanie exekúcie ústavne nesúladnou aplikáciou na vec dopadajúcich noriem Exekučného poriadku, sťažovateľke odňal prístup k opravnému prostriedku – odvolaniu. Ústavný súd preto dospel k záveru, že napadnutými uzneseniami krajského súdu došlo porušeniu základného práva sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (bod 1 výroku nálezu).

25. Ústavný súd v súvislosti s návrhom sťažovateľky na zrušenie napadnutých uznesení a vrátenie veci krajskému súdu dospel k záveru, že pre dosiahnutie nápravy vo veci je nevyhnutné, aby tomuto návrhu vyhovel (bod 2 výroku nálezu). Krajský súd je v ďalšom konaní vo veci podľa § 134 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) viazaný právnymi názormi ústavného súdu vyjadrenými v tomto náleze.

26. Vo vzťahu k namietanému porušeniu základného práva vlastniť majetok zaručeného čl. 20 ods. 1 ústavy napadnutými uzneseniami krajského súdu ústavný súd uvádza, že predmet konania pred všeobecnými súdmi sa týka peňažných nárokov priznaných exekučnými titulmi, čo nepopierateľne súvisí so základným právom vlastniť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy. V nadväznosti na vyslovenie porušenia základného práva sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a zrušenie napadnutých uznesení krajského súdu bude úlohou odvolacieho súdu

opätovne posúdiť odvolania sťažovateľky v predmetných veciach, čím sa otvára priestor na to, aby sa krajský súd sám vyrovnal s ochranou označeného práva hmotného charakteru (II. ÚS 182/06, IV. ÚS 311/08). Prípadné vyslovenie porušenia tohto základného práva by v podstate predznamenovalo samotný výsledok konaní. Navyše, úlohou ústavného súdu v konaní o podanej ústavnej sťažnosti nebolo posúdiť vymáhateľnosť hmotnoprávných nárokov sťažovateľky, ale preskúmať, či jej bol zaručený prístup k odvolaciemu konaniu v súlade so základným právom na súdnu ochranu. Ústavný súd preto v tejto časti ústavným sťažnostiam nevyhovел (bod 4 výroku nálezu), uprednostňujúc právomoc všeobecného súdu na ochranu subjektívnych hmotných práv účastníkov konania pred ochranou v konaní pred ústavným súdom.

VI.

Trovy konania

27. Podľa § 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti nahradil inému účastníkovi konania alebo štátu trovy konania. Právna zástupkyňa sťažovateľky si nárok na náhradu trov konania uplatnila.

28. Pri výpočte trov právneho zastúpenia sťažovateľky ústavný súd vychádzal z vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov [z § 1 ods. 3, § 11 ods. 3, § 13a ods. 1 písm. a) a c), § 16 ods. 3 a § 18 ods. 3 vyhlášky]. Základná sadzba odmeny za úkon právnej služby uskutočnený v roku 2020 je 177 eur a hodnota režijného paušálu je 10,62 eur. Odmenu priznal za dva úkony právnej služby uskutočnené v roku 2020 (prevzatie a príprava zastúpenia, podanie sťažnosti ústavnému súdu). Ústavný súd vzhľadom na to, že sťažovateľka podala takmer identické ústavné sťažnosti osobitne, zastúpená tou istou právnou zástupkyňou, ktoré boli ústavným súdom spojené na spoločné konanie, vychádzal z premisy, že právna zástupkyňa sťažovateľky zastupovala dvanástich účastníkov konania pre účely určenia účelne vynaloženej náhrady trov právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom. Aplikujúc § 13 ods. 2 vyhlášky, tak ustálil odmenu za jeden úkon právnej služby spolu s režijným paušálom na sumu 99,12 eur, t. j. za dva úkony 198,24 eur. Keďže právna zástupkyňa je aj platiteľom dane z pridanej hodnoty, odmena sa zvyšuje o 20 %. Ústavný súd preto úspešnej sťažovateľke priznal náhradu trov konania v celkovej sume 2 854,66 eur.

29. Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia je krajský súd povinný uhradiť na účet právnej zástupkyne sťažovateľky (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 CSP) označenej v záhlaví tohto nálezu v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu (bod 3 výroku nálezu).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 30. júna 2022

Peter Straka
predseda senátu